

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ВИРОБНИЧА ВОЛОНТЕРСЬКА ПРАКТИКА**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність І10 Соціальна робота та консультування

Галузь знань І Охорона здоров'я та забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва практики	Виробнича волонтерська практика
Викладач (-і)	Протас Оксана Любомирівна, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактний телефон викладача	0997429808
E-mail викладача	oksana.protas@cnu.edu.ua
Формат практики	Очний/заочний
Обсяг практики	3 кредити ЄКТС, 90 год./ 2 тижні
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація	
Виробнича практика студентів є невіддільною складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Соціальна робота». Вона спрямована на застосування отриманих студентами теоретичних знань у практичній діяльності, формування умінь та навичок здійснення волонтерської діяльності, засвоєння її основних цінностей (альтруїзму, милосердя, благодійництва).	
3. Мета та завдання практики	
<u>Метою</u> є: ознайомлення студентів із організаційною структурою системи соціального захисту населення України, змістом, формами й методами діяльності різнопрофільних соціальних служб (установ, організацій); формування умінь та навичок здійснення волонтерської діяльності, засвоєння її основних цінностей (альтруїзму, милосердя, благодійництва), вміння творчо застосовувати знання на практиці. <u>Завданнями</u> практики є: - ознайомлення здобувачів вищої освіти з організаційною структурою системи соціального захисту населення України, змістом, формами й методами діяльності різнопрофільних соціальних служб (установ, організацій), контингентом їхніх клієнтів, співпрацею зі службами-партнерами; - вивчення студентами законодавчо-правових актів, нормативних документів, що регулюють діяльність цих закладів та волонтерську діяльність; - вивчення змісту, основних напрямів діяльності, професійних обов'язків соціального працівника; - формування вмінь оформляти службову документацію, матеріали для звіту, презентувати результати практики на підсумковій конференції; - формування професійно значущих особистісних якостей майбутнього соціального працівника основних цінностей (альтруїзму, милосердя, благодійництва); - розвиток творчого потенціалу студентів.	
4. Програмні компетентності та результати практики	

Загальні компетентності

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-16. Здатність ухвалити рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян/сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів, в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

Програмні результати навчання:

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

РН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних працівників і волонтерів, іншого персоналу.

РН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

РН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

5. Організація і зміст практики

Обсяг практики

Вид практики	Загальна кількість годин
виробнича	90

Ознаки практики

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
V	П10 Соціальна робота та консультування	III	нормативна

План проходження практики

Вид роботи	год
Підготовчий етап практики передбачає: Підготовчий етап практики передбачає: участь у настановчій конференції; ознайомлення з метою та завданнями, основними вимогами до організації волонтерської практики; консультування з керівниками практики.	2
Проведення інструктажу про порядок проходження практики, з техніки безпеки і охорони праці.	4
Надання студентам-практикантам супровідних документів практики. Ознайомлення студентів з програмою практики	2
Ознайомлення з організаційною структурою, змістом, формами й методами діяльності бази практики; законодавчо- правовими актами, нормативними документами, що регулюють їхню діяльність; контингентом клієнтів; особливостями співпраці зі службами- партнерами; змістом, основними напрямами діяльності, професійними	10

обов'язками соціального працівника	
Складання студентами індивідуального плану роботи на період практики; ведення щоденника волонтерської практики; самостійна робота студента-волонтера; виконання індивідуального завдання.	10
Вивчення потреб клієнтів, яким необхідна допомога, співпраця зі службами-партнерами баз практики; спостереження за діяльністю фахівців закладів; аналіз специфіки діяльності закладів бази; інші види діяльності з ініціативи керівника практики, студента.	20
Надання волонтерської допомоги у межах діяльності соціальних служб, установам, організаціям, центрам, фондам, визначеним базами практики в реалізації завдань.	30
Заключний етап передбачає оформлення звітної документації відповідно вимог; підготовка презентації про проходження практики.	10
Захист практики	2
Заг.:	90

6. Система оцінювання практики

Загальна система оцінювання практики	Види практичної роботи	Максимальна кількість балів
	Відвідування бази практики та виконання завдань	20
	Оцінка за правильність ведення та оформлення відповідних документів практики	20
	Оцінка за проведення та аналіз соціальних заходів	20
	Оцінка за індивідуальні завдання	20
	Оцінка за захист виробничої практики з презентацією	20
	Максимальна кількість балів	100

Вимоги до документації практик	За результатами проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти оформляють відповідним чином та подають керівникам-методистам для оцінювання таку документацію: 1) характеристику на студента-практиканта, підписану та завірену керівником бази практики, складену за результатами його діяльності; 2) індивідуальний план роботи студента; 3) щоденник проходження практики; 4) звіт про проходження практики 5) доповідь на захисті (презентація) про результати практики.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є проходження практики та позитивний оцінювання її методистами.
Підсумковий контроль	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів.

7. Політика практики

Документація практики: Вимоги до письмових робіт (Звіту).

При написанні звіту про проходження практики необхідно зазначити: заклад проходження практики; умови роботи в закладі; зміст проведеної роботи і її аналіз; знання, уміння і навички, які було набуто, удосконалено; з якими труднощами зіткнулися; висновки і пропозиції щодо вдосконалення організації практики.

Академічна доброчесність: Підготовка звітних матеріалів виробничої (педагогічної) практики та взаємодія викладача із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науковопедагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vystzz>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/fhjkjz>), Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/qwibaw>), Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lympni>).

Відвідування практики: Неприпустима відсутність здобувача вищої освіти на базі практики, невиконання завдань. Присутність студентів на базі закладу контролює викладач-методист.

8. Рекомендована література

1. Бондаренко, З. П. Зміст та технології підготовки студентів до волонтерської роботи. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2009. № 2. С. 37–50.
2. Волковницька, Т. М. Волонтерська діяльність як метод підготовки фахівців соціальної сфери. Проблеми соціальної роботи : філософія, психологія, соціологія. 2012. № 1(1). С. 143-148.
3. Лях Т. Методика організації волонтерських груп: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. 160 с.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України, 08.04 1993 року № 93 зміними, внесеними згідно з наказом Міносвіти №351 (0351281 20.12.94). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/REG35?an=1>
4. Положення про організацію та проведення практики студентів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <http://surl.li/nebabj>
5. Полякова О. Технологія навчальної волонтерської соціально-педагогічної практики: методичний посібник для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка». Суми: Сум: ДПУ, 2008. 112 с.
6. Програми виробничих практик зі спеціальності 231 «Соціальна робота» ОП «Соціальна робота» : метод. посіб./упор: Михайлишин Г., Кулик І., Дідух І, Зозуляк-Случик Р. Івано- Франківськ : НАІР, 2023. 99 с.
7. Protas O. Formation of students competence of Tertiary Educational Institutions by practical training aids. International Journal of Higher Education. Vol. 9, No. 7; 2020. 279-288. (у співавторстві)
https://www.researchgate.net/publication/343557435_Formation_of_Students'_Competence_of_Tertiary_Educational_Institutions_by_Practical_Training_Aids (Scopus)
8. Школа волонтерів: Навчальний посібник / За заг. ред. Г.С.Скитьової [Авт. к-в: Брик Я., Говорун Н., Дементьєв В., Лащук О., Мельник О., Потій О., Скитьова Г., Тищенко М.] Київ: 2016. 166 с.

Викладач:

Оксана ПРОТАС,

професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи